

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

o/a

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach	
Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	12. 10. 2018
L.dz.	zał.
Podpis

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 09.10.2018 r.

PSZ.II.431.35.2018

s. Dobromiła Teresa Kurek
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej
28 – 133 Pacanów
ul. Radziwiłłówka 4

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli kompleksowej, która przeprowadzona została w dniach 13 – 14.09.2018 r. w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pacanowie.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 122, art. 122a i art. 197a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 poz. 998),
- rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Katarzyna Arendarska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 583/2018 z dnia 11.09.2018 r. - przewodnicząca zespołu inspektorów.
- 2. Pani Elżbieta Paluch** – Kierownik Oddziału (legitymacja służbowa nr 05), upoważnienie nr 584/2018 z dnia 11.09.2018 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.
2. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.
3. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.
4. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Okres objęty kontrolą: stan aktualny na dzień kontroli.

Opis działalności placówki w kontrolowanym zakresie.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pacanowie jest placówką socjalizacyjną przeznaczoną dla 30 wychowanków. Placówka jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, prowadzoną przez Zgromadzenie Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego w Krakowie, posiada numer REGON:363597880 i NIP: 8631700001.

Placówka funkcjonuje w oparciu o statut i regulamin organizacyjny. Statut Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego im. bł. Gwidona z Montpellier w Pacanowie został zatwierdzony 1.06.2006 roku przez Przełożoną Generalną Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego de Saxia w Krakowie. Następnie został zmieniony Uchwałą Nowelizującą nr 1/2011z dnia 1.09.2011 roku w zakresie aktów prawnych w oparciu, o które funkcjonuje Placówka. Natomiast Regulamin Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego im. bł. Gwidona z Montpellier w Pacanowie został zatwierdzony 31.08.2002 roku przez Przełożoną Generalną Zgromadzenia Sióstr Kanoniczek Ducha Świętego de Saxia w Krakowie. Następnie został on dwukrotnie znowelizowany Uchwałą Nr 4/2010 z dnia 15.11.2010 roku i Uchwałą nr 5/2012 z dnia 6.04.2012r. Zmiany dotyczyły aktualizacji aktów prawnych w oparciu, o które funkcjonuje Placówka oraz liczby i wieku wychowanków, dla których Placówka jest przeznaczona.

W wyniku analizy Regulaminu oraz zmian wprowadzonych do niego stwierdzono, że w dokumencie znajdują się zapisy niezgodne z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Mając powyższe na uwadze należy treść Regulaminu dostosować do w/w przepisów stanowiących podstawę funkcjonowania Placówki.

W trakcie kontroli, w placówce umieszczonych było 30 wychowanków w wieku od 8 do 24 lat, w tym: 10 rodzeństw dwuosobowych, 1 rodzeństwo trzyosobowe i 2 rodzeństwa

czterooosobowe. Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w placówce na podstawie postanowień sądu. Szesnastu wychowanków pochodzi z powiatu buskiego, natomiast pozostałe dzieci pochodzą z następujących powiatów: skarżyski (3 dzieci), kielecki (2 dzieci), radomszczański (4 dzieci), pińczowski (3 dzieci) i zielonogórski (2 dzieci).

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli (**zał. nr 1 cz. I**) wynika, że 3 dzieci do Placówki przybyło z innych placówek opiekuńczo – wychowawczych, 2 z rodzinnego pogotowia opiekuńczego i 25 z domu rodzinnego. Natomiast w 2018 r. Placówkę opuściło jedno dziecko, które zostało adoptowane.

Z danych otrzymanych w trakcie kontroli wynika, że 5 wychowanków jest w trakcie procesu samodzielnienia, którego termin zakończenia wyznaczony jest na 2019 r. Wszyscy wychowankowie mają wyznaczonych opiekunów usamodzielnienia, a trzech z nich również opracowane programy usamodzielnienia, zatwierdzone przez PCPR.

Podczas trwania kontroli osoby kontrolujące przeprowadziły oględziny Placówki (**zał. nr 2**) oraz rozmawiały z wychowankami, którzy pozytywnie wypowiadali się na temat pobytu w niej. Z treści wypowiedzi wynikało, że są oni zadowoleni z jakości usług opiekuńczo-wychowawczych świadczonych przez Placówkę. W trakcie oględzin na terenie Placówki przebywało ok. 11 dzieci, które w dniu 14.09.2018 roku miały dzień wolny w szkole z okazji odbywającego się święta w Parafii.

1. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą organizacji pracy w Placówce oraz indywidualną wszystkich wychowanków w niej przebywających, o której mowa w rozporządzeniu MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ewidencja wychowanków - zawierała elementy określone w §17 ust. 5 ww. rozporządzenia.

Diagnoza psychofizyczna dziecka – Placówka posiada opracowane diagnozy psychofizyczne dla dzieci. Diagnozy zostały opracowane przez pedagoga zatrudnionego w Placówce.

Z analizy powyższych dokumentów wynika, iż zostały one sporządzone zgodnie z §14 w/cyt. rozporządzenia i zawierają wszystkie wymagane zapisy (**zał. nr 3**).

Plan pomocy dziecku – W trakcie kontroli przeanalizowano wybrane plany pomocy dziecku. Plany opracowywane są co pół roku i zawierają: imię i nazwisko wychowanka, datę umieszczenia w placówce, datę realizacji planu, imię i nazwisko wychowawcy. W planach określony został cel główny pracy z dzieckiem, np.: zapewnienie rozwoju emocjonalnego, społecznego, fizycznego i duchowego wychowanków, nawiązywanie właściwych relacji

z otoczeniem. Określone zostały również cele i działania krótko i długoterminowe, np.: kształtowanie właściwych relacji z rodziną i najbliższymi, kształtowanie nawyku dbałości o porządek i estetykę wyglądu, rzetelne podchodzenie do obowiązków, motywowanie do nauki, rozwój zainteresowań i talentów, mobilizowanie do nauki. W dokumencie znajduje się również podsumowanie realizacji celów i działań założonych w planie na dany okres. Plany prowadzone i modyfikowane są w sposób prawidłowy, a cele i działania są trafnie określone (**zał. nr 4**).

Karta pobytu dziecka – zawiera informacje o znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce szkolnej, stanie zdrowia dziecka oraz ocenę aktualnej sytuacji dziecka (**zał. nr 5**). W trakcie kontroli przeanalizowano wybrane karty wychowanków, są one uzupełniane co miesiąc, a wpisy są krótkie i zwięzłe odzwierciedlające sytuację wychowanka w Placówce. Na kontrolowanych kartach pobytu dziecka stwierdzono brak podpisu osoby sporządzającej dokument. Stwierdzono, że karty prowadzone są w sposób prawidłowy i zgodny z § 17 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ponadto w trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe wybranych wychowanków. W aktach znajdowały się: postanowienie sądu o umieszczeniu dziecka w placówce, skierowanie do Placówki, skrócone akty urodzenia, dokumentacja szkolna, opinie ze szkoły, dokumentacja zdrowotna (orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, karty informacyjne ze szpitala).

Ponadto w trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację prowadzoną przez specjalistów zatrudnionych w Placówce (psycholog, pedagog).

Zgodnie z § 17 ust. 3 i 4 ww. rozporządzenia **psycholog powinien prowadzić arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz karty udziału w zajęciach specjalistycznych**. Psycholog zatrudniony w Placówce w Pacanowie prowadzi *Arkusze obserwacji psychologicznych*, który zawiera: datę, imię i nazwisko dziecka oraz wnioski z obserwacji dot. rozwoju intelektualnego i emocjonalno – społecznego. W dokumencie brak opisu stosowanych badań, efektu badania/obserwacji, a także zaleceń co do dalszej pracy z wychowankiem (**zał. nr 6**). Psycholog prowadzi również *karty udziału w zajęciach specjalistycznych*, w których odnotowywana jest: data zajęć, forma, przebieg zajęć i obserwacje (**zał. nr 7**). W trakcie analizy w/w dokumentów stwierdzono, że wpisy prowadzone są niesystematycznie. Ponadto w dokumentacji prowadzonej przez psychologa znajdowały się arkusze i karty wychowanków, którzy już nie korzystają ze wsparcia. Należy zatem uporządkować dokumentację i prowadzić ją systematycznie dla tych wychowanków, którzy wymagają wsparcia psychologicznego.

W niektórych indywidualnych teczkach wychowanków prowadzonych przez psychologa, poza wyżej wymienionymi dokumentami, znajdowały się dodatkowo kwestionariusze badań oraz

prace dziecka powstałe w trakcie zajęć z psychologiem (np. rysunki, testy niedokończonych zdań).

W Placówce zatrudniony jest również pedagog, który prowadzi dla wychowanków objętych wsparciem *Karty udziału w zajęciach z pedagogicznych (zał. nr 8)*. Karty udziału w zajęciach specjalistycznych prowadzone są indywidualnie dla każdego wychowanka i zawierają: datę i formę zajęć, przebieg zajęć i uwagi. W kartach odnotowywane są również zajęcia grupowe prowadzone z dziećmi. Wpisy w dokumencie dokonywane są systematycznie oraz zgodnie z prowadzonymi zajęciami. Dokumentacja pedagoga zawiera również arkusze obserwacji pedagogicznych wypełniane dla każdego wychowanka (*zał. nr 9*), a także wykazy ocen, wyniki klasyfikacji ucznia, opinie z poradni psychologiczno – pedagogicznej oraz nauczycieli i wychowawców ze szkół, do których uczęszczają dzieci. Ponadto pedagog prowadzi *Kartę wizyt w szkole*, w której odnotowywane są kontakty pedagoga ze szkołą. Karta ta zawiera: imię i nazwisko dziecka, szkołę i klasę do jakiej uczęszcza oraz datę i cel wizyty w szkole.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące przestrzegania przepisów określających zasady działania placówki realizowane jest prawidłowo z uchybieniami dot. dokumentacji psychologa.

Okresowa ocena sytuacji dziecka.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 poz. 998) w Placówce winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Zespół winien dokonywać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół powinien sformułować na piśmie wnioski dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesłać go do sądu.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą okresowej oceny sytuacji dzieci, z której wynika, że w Placówce działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W skład zespołu wchodzi: dyrektor, pracownik socjalny, pedagog, psycholog i wychowawcy. Ponadto na spotkania zespołu zapraszani są: pracownicy ośrodków pomocy społecznej, nauczyciele i wychowawcy ze szkół, do których uczęszczają dzieci, a także przedstawiciele Ośrodka Adopcyjnego, PCPR w Busku Zdroju oraz Sądu Rejonowego w Pińczowie i Busku – Zdroju (**zał. nr 10**).

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że pierwsze posiedzenie stałego zespołu odbywa się w przeciągu dwóch tygodni po przyjęciu dziecka do Placówki. W roku 2017 odbyło się 19 posiedzeń zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanków, w tym 2, na których dokonano oceny dalszej zasadności pobytu wychowanków w Placówce. Natomiast w 2018 r. zespół zbierał się 11 razy, w tym dwukrotnie dokonywał zasadności dalszego pobytu w placówce wszystkich wychowanków.

W trakcie posiedzeń zespół omawiał sytuację szkolną, zdrowotną, rodzinną, funkcjonowanie w placówce i poza nią, a także problemy opiekuńczo-wychowawcze, jakie sprawiają wychowankowie oraz usamodzielnianie wychowanków (**zał. nr 11**). Dokonywano również oceny zasadności dalszego pobytu wychowanków w placówce. Z analizy zapisów w protokołach wynika, że dalszy pobyt w Placówce jest zasadny w przypadku wszystkich wychowanków (**zał. nr 12**).

Z każdej oceny sporządzane są protokoły, które zawierają następujące dane: imię i nazwisko dziecka, datę posiedzenia zespołu, aktualną sytuację rodzinną dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, informacje o przebiegu procedur adopcyjnych, ocenę stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, ocenę możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej, informację czy w stosunku do dziecka zespół będzie informował sąd o potrzebie umieszczenia w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej, wniosek zespołu dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce.

Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji wychowanków i sporządzeniu wniosku co do zasadności dalszego pobytu dzieci w Placówce, protokoły przesyłane są do właściwego sądu, zgodnie z art. 138 ust. 2 w/w ustawy.

2. Przestrzeganie standardu opieki i wychowania.

Całodobową opiekę i wychowanie wychowankom Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Pacanowie zapewnia wykwalifikowana kadra. Bezpośrednią nad

wychowankami pełni 10 wychowawców, w tym trzech na ½ etatu. Ponadto w placówce zatrudniona jest pedagog, pracownik socjalny, pielęgniarka oraz psycholog na umowę zlecenie.

W trakcie kontroli sprawdzono akta osobowe dwóch nowo przyjętych wychowawców, którzy zgodnie z art. 98 ust. 1 w/w ustawy posiadają odpowiednie kwalifikacje. W aktach osobowych w/w osób brakowało natomiast oświadczeń, o których mowa w art. 98 ust. 3 w/w ustawy, które należy uzupełnić.

Opieka nad dziećmi sprawowana jest zgodnie z ustalonym grafikiem na dany miesiąc (**zał. nr 13**). Dyżury wychowawców w ciągu dnia sprawowane są przez 2-3 wychowawców oraz pedagoga, który najczęściej pracuje w godz. od 12.00 do 20.00. Pozostałe dyżury wychowawców pełnione są w następujących godzinach: 08.00 – 16.00 oraz 14.00 – 22.00.

Natomiast opieka nocna sprawowana jest w godzinach od 22.00 do 8.00, wówczas dyżur pełni 1 wychowawca na grupę. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, iż opieka nocna sprawowana jest w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór nad dziećmi, poprzez kilkukrotne obchody nocne przeprowadzane przez wychowawcę dyżurującego. Czynność tę wychowawcy odnotowują w *Zeszycie dyżurów nocnych*, który prowadzony jest dla każdej grupy oddzielnie i zawiera: dzień, datę, godziny oraz krótki opis i podpis wychowawcy. Z analizy zeszytu wynika, że obchody odbywają się od 4 do 6 razy w ciągu nocy.

Placówka w ramach sprawowanego nadzoru nad wychowankami i zapewnienia im bezpieczeństwa wprowadziła *Zasady wyjść z Domu Ojca Gwidona*, które zostały określone w *Regulaminie Wychowanków*. Zgodnie z zapisami w/w regulaminie samodzielnie opuszczać Placówkę, za zgodą wychowawcy mogą dzieci w wieku od 13 roku życia, młodsi wychowankowie wychodzą pod opieką wychowawcy będącego na dyżurze. Pełnoletni wychowankowie mogą samodzielnie opuszczać Placówkę po wcześniejszym ustaleniu z wychowawcą.

W trakcie analizy w/w regulaminu osoby kontrolujące zwróciły uwagę na zapis § 1 pkt 21, który brzmi „ze słusznych przyczyn wychowawca dla dobra wychowanka może nie wydać telefonu, skontrolować kontakty telefoniczne, sms oraz korzystanie z internetu”. Zdaniem osób kontrolujących zapis ten narusza prawo do posiadania własnego telefonu oraz prywatności. Dyrektor placówki złożyła stosowne wyjaśnienie (**zał. nr 14**), z którego wynika, że w uzasadnionych przypadkach i tylko w obecności wychowanka dokonywana jest kontrola telefonu.

Ponadto w Placówce prowadzony jest *Zeszyt wyjść wychowanków*, w którym odnotowywane są następujące dane: data, imię i nazwisko wychowanka, godziny wyjść od – do, miejsce wyjścia, podpis wychowanka i uwagi. Z analizy zeszytu wynika, że

wychowankowie wychodzą głównie: na spacer, stadion, do sklepu, koleżanki/znajomych, treningi oraz kino w Europejskim Centrum Bajki.

W placówce funkcjonuje *Dziennik Placówki*, w którym odnotowywane są ważniejsze sprawy związane z funkcjonowaniem wychowanków i placówki, np.: późne powroty do placówki, palenie papierosów przez wychowanków, itp.

W Placówce stosowany jest *Regulamin nagradzania wychowanków (zał. nr 15)* i *Regulamin konsekwencji wychowawczych (zał. nr 16)*, które dostępne są dla wychowanków na tablicy w aneksie kuchennym. Zgodnie z zapisami w/w regulaminów wychowanek za wzorową postawę wobec wszystkich mieszkańców i pracowników placówki oraz za pracę na rzecz placówki otrzymuje m.in.: pochwałę od wychowawcy lub dyrektora, nagrodę rzeczową, w tym zwiększenie kieszonkowego, udział w dodatkowych atrakcjach kulturalnych. Za nieprzestrzeganie regulaminów obowiązujących w placówce wychowanek ponosi konsekwencje w postaci: upomnienia wychowawcy lub dyrektora, nagany dyrektora, wstrzymania zgody na wyjścia lub wyjazdy z placówki, za wyjątkiem domu rodzinnego, zakazu korzystania z TV, komputera, internetu i telefonu komórkowego. Zdaniem osób kontrolujących w przypadku w/w konsekwencji należy określić okres na jaki zostaje nałożona kara.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli od dyrektora Placówki wynika, że wychowankowie są informowani o rodzajach nagród i kar na bieżąco, jak również o okresie trwania kary poprzez rozmowy indywidualne i grupowe. Również wychowankowie potwierdzili, że wiedzą jakie są nagrody oraz kary i za co można je otrzymać, i na jaki okres.

Z analizy dokumentacji wychowanków oraz informacji zawartej w zał. nr 1 cz. I wynika, że obecnie w placówce problemy wychowawcze sprawia trójce wychowanków. Wszyscy trzej są dziećmi nadpobudliwymi, sprawiają trudności wychowawcze zarówno w szkole jak i w Placówce. Wychowankowie objęci są wsparciem psychologicznym i są pod stałą opieką Poradni Zdrowia Psychicznego w Pińczowie. Z wychowankami przeprowadzane są rozmowy indywidualne w trakcie których wychowawcy, pedagog i psycholog motywują ich do poprawy zachowania.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pacanowie w sposób odpowiedni zapewnia dzieciom i młodzieży opiekę i wychowanie, zgodnie ze standardami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniu w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zastrzeżenia osób kontrolujących dotyczą zapisów w regulaminie wychowanków oraz systemu konsekwencji funkcjonującego w placówce, które należy

przeanalizować i doprecyzować zapisy wspólnie z wychowankami, a także brak oświadczeń w aktach osobowych wychowawców, o których mowa w art. 98 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami.

3. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.

W trakcie kontroli w Placówce opiekuńczo – wychowawczej w Pacanowie umieszczonych było 30 dzieci, z tego: 11 wychowanków ma uregulowaną sytuację prawną i zostało zgłoszonych do Ośrodka Adopcyjnego, 8 wychowanków jest już pełnoletnich. W przypadku 6 dzieci sytuacja prawna jest nieuregulowana, w tym: w stosunku do 4 wychowanków ojciec jest pozbawiony władzy rodzicielskiej, a matka ma ograniczoną, natomiast w stosunku do 2 pozostałych rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską, jednak placówka wystąpiła z wnioskiem o uregulowanie sytuacji prawnej placówka. Ponadto w przypadku trzyosobowego rodzeństwa, których rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej (ojciec – 28.07.2017 r., matka – 03.08.2018 r.) Placówka jest w trakcie przygotowywania dokumentów dot. zgłoszenia wychowanków do Ośrodka Adopcyjnego.

Z analizy dokumentacji prowadzonej w/w zakresie należy stwierdzić, że Placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie przez nich kontaktów z rodzicami, członkami rodzin i osobami bliskimi. Kontakt utrzymywany jest zarówno podczas odwiedzin w Placówce, jak i rozmowy telefoniczne, urlopowania do domów, które odbywają się za zgodą sądu. Regularne, osobiste kontakty z rodzicami/osobami bliskimi (1 raz w miesiącu) utrzymuje 4 wychowanków, natomiast sporadyczny kontakt z członkami rodziny/osobami bliskimi utrzymuje 13 dzieci. Pięcioro dzieci, utrzymuje sporadyczne kontakty z rodzicami i osobami bliskimi, których rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej nie utrzymuje kontaktów z rodziną.

W Placówce jest 15 wychowanków, których rodzice lub osoby bliskie otrzymują pozwolenia z sądu na urlopowanie w weekendy, wakacje, ferie oraz dni świąteczne.

Podsumowując stwierdzić należy, że zadanie dotyczące działań placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną realizowane jest prawidłowo.

4. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), placówka zaspokaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- **pokoje mieszkalnych** –wychowankowie w Placówce mają do dyspozycji 10 pokoi (w tym: 2 pokoje dwuosobowe, 7 trzyosobowych i 1 pięcioosobowy). Pokoje są przestronne,

przytulnie urządzone (firanki w oknach, kolorowe koce na łóżkach, dywany na podłodze) oraz odpowiednio wyposażone w łóżka, szafy do przechowywania odzieży i bielizny oraz rzeczy osobistych wychowanków, biurka, stolik z krzesłami. W Placówce panował ład i porządek, pokoje wychowanków były posprzątane;

- **łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny osobistej** – w Placówce do dyspozycji wychowanków jest 10 łazienek wyposażonych w 5 natrysków i 5 wanien. W łazienkach znajdują się przybory higieniczne wychowanków oraz wyznaczone zostały miejsca do rozwieszenia ręczników dla każdego z wychowanków. W pomieszczeniach znajduje się miejsce do prania i suszenia, poza tym jest osobne pomieszczenie przeznaczone na pralnię oraz suszarnię, a także możliwość suszenia na zewnątrz;

- **miejsca do nauki** - wychowankowie odrabiają prace domowe w swoich pokojach przy biurku lub stoliku, a także w jadalni oraz na świetlicach, których w Placówce znajduje się 3.

- **miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności** - w Placówce znajdują się dwa aneksy kuchenne z miejscami do spożywania posiłków oraz kuchnia, w której przygotowywane są obiady. Aneksy zostały odpowiednio wyposażone w niezbędny sprzęt AGD, pozwalający na przygotowywanie różnych posiłków przez wychowanków pod nadzorem wychowawców;

- **wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku** – Placówka zapewnia wychowankom wspólną przestrzeń do spotkań i wypoczynku: świetlice, salę rekreacyjną, artystyczną i do ćwiczeń oraz dużą jadalnię;. Dodatkowo wychowankowie mają do dyspozycji teren wokół placówki, na którym jest plac zabaw, miejsce do gry w piłkę i zabaw na świeżym powietrzu;

- **zapewnienia małoletniej w ciąży warunków pobytu odpowiednich do jej potrzeb oraz stałą opiekę psychologiczną i ginekologiczno-polożniczą** – Placówka jest w stanie zapewnić małoletniej w ciąży odpowiednie warunki i opiekę; w Placówce znajduje się pokój z łazienką z możliwością oddzielnego wejścia z zewnątrz, ponadto pokój ma bezpośrednie wejście do aneksu kuchennego;

- **wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów** – Placówka zapewnia wychowankom wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych (5 posiłków dziennie: śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja). Przygotowywane posiłki są zróżnicowane zawierają składniki odżywcze potrzebne do prawidłowego funkcjonowania dzieci. Ponadto posiłki dostosowane są

do potrzeb kulturowych i religijnych wychowanków. W przygotowaniu posiłków brane jest pod uwagę także świętowanie urodzin, imienin oraz innych ważnych wydarzeń w życiu wychowanków. Posiłki dostosowywane są do stanu zdrowia dzieci, obecnie żaden z wychowanków nie wymaga stosowania diety. Dzienna stawka żywieniowa na 1 dziecko wynosi 12,85 zł. Z jadłospisu przeanalizowanego podczas kontroli za okres 05 – 14.09.2018 r. (zał. nr 17) wynika, że posiłki są zróżnicowane i zaspokajają potrzeby żywieniowe wychowanków. W trakcie rozmowy zarówno dyrektor, jak i dzieci przyznały, że posiłki są smaczne, w odpowiedniej ilości. Wychowankowie przez całą dobę mają dostęp do produktów żywnościowych oraz napojów znajdujących się w aneksach kuchennych. W dniu kontroli tj. 14.09.2018 r. lodówka była zaopatrzona w produkty spożywcze (m.in. masło, warzywa, wędlina, mleko, ser żółty, dżem);

▪ **dostępu do opieki zdrowotnej** - wychowankowie Placówki mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej oraz stomatologicznej w przychodni w Pacanowie. Ponadto dzieci korzystają z usług lekarzy specjalistów w poradniach: zdrowia psychicznego, rehabilitacyjnej, ortopedycznej, ortodontycznej, neurologicznej, okulistycznej, endokrynologicznej i chirurgicznej. Wizyty lekarskie są odnotowywane w „zeszytach wizyt lekarskich”, który posiada każdy wychowanek. W zeszycie oprócz wizyt lekarskich wpisywane są również informacje o stanie zdrowia wychowanka oraz przyjmowanych przez niego lekach (zał. nr 18). Spośród obecnie przebywających w Placówce wychowanków, w okresie objętym kontrolą, leczeniem szpitalnym objęto łącznie 12 wychowanków, z czego 11 dzieci przebywało w Specjalistycznym Szpitalu Kompleksowej Rehabilitacji i Ortopedii Dziecięcej „Górka” w Busku – Zdroju z uwagi na wady postawy. Jedna wychowanka hospitalizowana była dwukrotnie na Oddziale Chirurgii Ogólnej w Dąbrowie Tarnowskiej z powodu torbieli w okolicy krzyżowej.

Wychowankowie Placówki korzystają z wyrobów medycznych tj.: okulary - 13 wychowanków, soczewki kontaktowe – 1 osoba, aparat ortodontyczny – 5 osób, gorset korekcyjny – 2 oraz wkładka do buta – 1 dziecko. W placówce przebywa czworo wychowanków z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności oraz 2 z orzeczeniem o niepełnosprawności (zał. nr 1 cz. III).

▪ **dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dziecka** – jedna wychowanka uczęszcza na terapię pedagogiczną, która odbywa się 1 raz w tygodniu w szkole. Ponadto wychowankowie uczestniczą w w/w zajęciach prowadzonych przez psychologa i pedagoga zatrudnionych w Placówce. Wsparciem psychologa objętych jest 25 wychowanków, którzy uczestniczą m.in. w: terapii indywidualnej (10 osób), diagnozie rozwoju umysłowego (6 os.), indywidualnych rozmowach (13 os.). Ponadto psycholog prowadzi rozmowy adaptacyjne z dziećmi nowo

przyjętymi, superwizje oraz konsultacje z wychowawcami i wsparcie instruktażowe w sprawach wychowanków. Natomiast wsparciem pedagoga objętych jest 15 wychowanków, z tego: 7 uczęszcza na indywidualne zajęcia przygotowujące do zajęć szkolnych i wyrównujące braki szkolne, 9 dzieci uczestniczy w zajęciach rozwijających ich kompetencje społeczne. Oprócz tego pedagog prowadzi indywidualne rozmowy z dziećmi ukierunkowane na dany problem, pogadanki profilaktyczne, a także zajęcia artystyczne, w tym teatralne i przedstawienia okolicznościowe oraz zajęcia czytelnicze doskonalące umiejętność czytania.

Placówka umożliwia wychowankom także uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych tj.: gra w piłkę nożną, siłownia, piłka siatkowa, nauka gry na akordeonie. Wychowankowie stale korzystają z atrakcji organizowanych przez Europejskie Centrum Bajki. Ponadto Placówka organizuje urodziny wychowanków, zajęcia kulinarne, zajęcia plastyczne, zajęcia teatralne.

Podczas wakacji dla dzieci zorganizowano atrakcje na terenie Placówki oraz poza nią. Tegoroczne wakacje dzieci spędziły w Muszynie, Nieporęcie nad Zalewem Zegrzyńskim, Gackach, Ustce, Szwajcarii oraz na turnusie rehabilitacyjnym w Busku – Zdroju.

Na nadchodzące ferie zimowe Placówka zaplanowała wyjazd do Zakopanego.

▪ **odzieży, obuwie, bielizny i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego, środków higieny osobistej; a także podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** - wszyscy wychowankowie posiadają odpowiednią ilość odzieży, bielizny i obuwia, adekwatną do wieku i potrzeb wychowanków, a także do pory roku. Dla każdego wychowanka prowadzona jest „zeszyt zakupów odzieży, obuwia, przyborów szkolnych i innych”, w którym odnotowywana jest data i lista zakupionych rzecznych. Ponadto zakupy odzieży i obuwia dokumentowane są dowodami zakupu (faktury, rachunki, dowody wpłaty), które są potwierdzone przez wychowanków osobistym podpisem. Samodzielnych zakupów dokonują pełnoletni wychowankowie, natomiast pozostałe dzieci zakupy robią pod opieką wychowawcy.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że w ubiegłym roku kalendarzowym Placówka przeznaczyła na zakupy odzieży, obuwia, bielizny i innych, dla jednego wychowanka kwotę ponad 1000 zł.

Wychowankowie zaopatrzeni są w środki higieny osobistej stosownie do wieku i potrzeb, tj.: mydło, pastę do zębów, szampon i odżywki do włosów, antypespirant, patyczki kosmetyczne, żel pod prysznic, podpaski, wkładki i inne w zależności od indywidualnych potrzeb podopiecznych.

Wszyscy wychowankowie zostali zaopatrzeni w komplety podręczników i przybory szkolne;

▪ kwoty pieniężnej do własnego dysponowania dla dzieci od 5 roku życia, nie niższej niż 1% i nie wyższej niż 8% kwoty o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy, ustalonej co miesiąc przez dyrektor placówki - kieszonkowe przyznawane jest zgodnie z „Regulaminem przyznawania kieszonkowego wychowankom Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Pacanowie”. Wszyscy wychowankowie otrzymują kieszonkowe w wysokości od 10 zł do 80 zł (zał. nr 1 cz. III). Zgodnie z zapisami w/w *Regulaminu* wysokość kieszonkowego jest zwiększana lub zmniejszana wg *Kryteriów przyznawania kieszonkowego* (zał. nr 19). W trakcie kontroli przeanalizowano listy wypłat kieszonkowego za miesiąc lipiec, sierpień i wrzesień 2018 r., z których wynika, że tylko w miesiącu lipcu jeden wychowanek miał obniżone kieszonkowe za naganne zachowanie na wyjeździe wakacyjnym (zał. nr 20). Natomiast w w/w miesiącach zwiększenie kieszonkowego otrzymało 7 wychowanków, m.in. za uzyskanie świadectwa z czerwonym paskiem oraz pomoc w pracach dodatkowych na rzecz Placówki.

▪ **dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego oraz opłaty za pobyt w bursie lub internatach jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych** – wszyscy wychowankowie umieszczeni w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Pacanowie mają dostęp do nauki i uczęszczają do szkół (zał. nr 1 cz. III pkt 4). Spośród wszystkich dzieci 7 posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i odbywa naukę w Specjalnych Ośrodkach Szkolno – Wychowawczych, natomiast dwoje dzieci uczących się w szkole podstawowej w Pacanowie posiada opinie w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości ucznia. W Placówce brak wychowanków posiadających orzeczenie o nauczaniu indywidualnym. Wychowankom w nauce oraz bieżącym odrabianiu prac domowych pomagają wychowawcy, pedagog, siostry z Domu Zakonnego oraz zaprzyjaźniona młodzież.

Placówka dokonuje opłat za wyżywienie i pobyt wychowanków w internacie lub akademiku.

▪ **pokrycia kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką** - Placówka pokrywa wszelkie koszty związane z przejazdami wychowanków do lekarzy specjalistów, poradni, przychodni i szpitali;

▪ **respektowania praw dziecka** - z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że zapisy regulujące prawa i obowiązki wychowanków zostały określone w załączniku do *Regulaminu organizacyjnego* Placówki (zał. nr 21). Podopieczni o swoich prawach zostali poinformowani przez wychowawców po przyjęciu do Placówki. Prawa dzieci wywieszono są także na tablicy ogłoszeń do wglądu wszystkich wychowanków.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Pacanowie realizując swoje zadania współpracuje z różnymi instytucjami w szczególności: Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie, sądami, kuratorami, policją, szkołami, ośrodkami zdrowia, ośrodkami pomocy społecznej, poradniami specjalistycznymi, ośrodkiem adopcyjnym, samorządami gmin oraz innymi instytucjami wspierającymi działania placówki.

Podsumowując, stwierdzić należy, że zadanie dotyczące zaspakajania potrzeb wychowanków i respektowania ich praw – realizowane jest prawidłowo.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmów z dyrektorem Placówki, pracownikiem socjalnym i wychowankami,
- analizy dokumentacji: Regulaminu Organizacyjnego Placówki i Statutu, planów pomocy dziecku i kart pobytu, diagnozy psychofizycznej dziecka, akt osobowych wychowanków, dokumentacji z posiedzeń stałych zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, oraz kart odzieżowych, jadłospisu, grafików dyżurów i innych;
- wizji lokalnej i oględzin pomieszczeń placówki.

Mając na uwadze powyższe wydaje się zalecenia pokontrolne.

1. **Zaktualizować i doprecyzować zapisy Statutu i Regulaminu Organizacyjnego Placówki zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.**
2. **Uzupełnić akta osobowe wychowawców w oświadczenia, o których mowa w art. 98 ust.3 w/w ustawy.**
3. **Przeanalizować i zmodyfikować wspólnie z wychowankami zapisy Regulaminu Wychowanków i Regulaminu konsekwencji wychowawczych zgodnie z uwagami zawartymi w wystąpieniu.**
4. **Uporządkować i doprecyzować dokumentacje psychologa zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz sugestiami zawartymi w wyrażeniu pokontrolnym.**

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 poz. 998) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Katarzyna Arsenowicz

Elżbieta Polach

(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Marzesa Pasieki
..... ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA
(zarządzający kontrolą)

Wykaz załączników:

1. Pisemne informacje przygotowane przez Dyrektora Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Pacanowie.
2. Protokół oględzin.
3. Diagnoza psychofizyczna.
4. Plan pomocy dziecku.
5. Karta pobytu dziecka w placówce.
6. Arkusz obserwacji psychologicznej
7. Karta udziału wychowanka w zajęciach specjalistycznych prowadzonych przez psychologa.
8. Karta udziału w zajęciach z pedagogiem.
9. Arkusz obserwacji pedagogicznej.
10. Lista obecności – okresowa ocena sytuacji dziecka 06.06.2018 r.
11. Protokół ze spotkania nr 11/2018 z dnia 10.09.2018 r.
12. Ocena sytuacji dziecka dokonana przez Zespół ds. okresowej oceny z dnia 12.06.2018r.
13. Grafik pracy za m-c wrzesień 2018 r.
14. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia z dnia 14.09.2018 r.
15. Regulamin nagradzania wychowanków.
16. Regulamin konsekwencji wychowawczych wobec wychowanków.
17. Jadłospis dekadowy 05-14.09.2018 r.
18. Informacje dot. leczenia wychowanka.
19. Kryteria przyznawania kieszonkowego w POW w Pacanowie.
20. Uzasadnienie obniżki kieszonkowego.
21. Prawa i obowiązki wychowanków Domu Ojca Gwidona w Pacanowie.